

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Prezydenta m. W.
przy uczestnictwie J.M. i B.M.
o założenie księgi wieczystej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 17 stycznia 2017 r., sygn. akt V Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej o zasądzenie kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Uczestnicy postępowania B.M. i J.M. złożyli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 17 stycznia 2017 r., którym oddalono apelację ich poprzednika prawnego – M.M. - od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 28 października 2016 r., utrzymującego w mocy zarządzenie referendarza o założeniu księgi wieczystej dla nieruchomości położonej w dzielnicy

w W. , oznaczonej jako działka ewidencyjna nr 30/29 i dokonanie w dziale II wpisu Skarbu Państwa jako właściciela.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyte umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uzasadnieniem jest oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, uregulowaną w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Nie wystarcza odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazano w nim tożsame argumenty (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16 - nie publ.). Wymaganie to wynika stąd, że postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapada podczas innego posiedzenia i w innym składzie jak rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 k.p.c.).

W niniejszej skardze oparto się na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że oczywista zasadność skargi wynika z dokonania wpisu nie na podstawie dokumentów z podpisem notarialnie poświadczonym (art. 31 u.kw.h. w zw. z art. 217 § 1 k.p.a.) tylko zaświadczenia administracyjnego i to wydanego przez zainteresowanego, bezpodstawnego oddalenia apelacji uczestników wskazującej na brak podstawy wpisu.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, dla skutecznego powołania w skardze wskazanej przyczyny konieczne jest wykazanie przez skarżącego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającego charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - nie publ.). Nie może budzić wątpliwości, że zachodzi kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Nie wystarcza powołanie naruszenia konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, bez wykazania następstw polegających na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, nie publ.). Skarżący powinien ponadto przytoczyć odpowiednią juredyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, nie publ.).

Brak podstaw do przyjęcia, że wskazana podstawa zachodzi. W judykaturze i piśmiennictwie zgodnie wskazuje się, że mimo formalizmu postępowania wieczystoksięgowego dopuszczalną podstawą wpisania Skarbu Państwa do księgi wieczystej jako nabywcy nieruchomości z mocy prawa, przy braku decyzji administracyjnej stwierdzającej przejście własności są zaświadczenia odpowiedniego organu administracji publicznej wydane na podstawie art. 217 § 2 pkt 1 k.p.a. Przykładami takiego dokumentu jest zaświadczenie stwierdzające, że nieruchomość przeszła na własność Skarbu Państwa na cele reformy rolnej (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 1993 r., III CZP 91/93, OSNC 1994, nr 2, poz. 29, z dnia 28 kwietnia 1994 r., III CZP 49/94, OSNC 1994, nr 11, poz. 218, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2000 r., III CKN 824/00, z dnia 13 października 2004 r., III CK 235/03, z dnia 28 września 2011 r., I CSK 678/10). Wydanie decyzji właściwego organu administracji państwowej nie było wymagane dla dokonania w księdze wieczystej wpisu prawa własności Skarbu

Państwa nieruchomości, które z mocy art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. Nr 14, poz. 130) stały się majątkiem Państwa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 września 1991 r., III CZP 90/91, OSNC 1992, nr 5, poz. 72). Podstawą wpisu Skarbu Państwa jako nabywcy z mocy prawa zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 2 ustawy z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych własności gruntów, które oddano i zajęto pod drogi publiczne jest zaświadczenie właściwego organu administracji publicznej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 września 1994 r., III CZP 108/94, OSNC 1995, nr 2, poz. 28). Zaświadczenie stwierdzające, że budynek odpowiada warunkom przewidzianym w art. 5 dekretu z 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279 ze zm.), stanowi podstawę założenia księgi wieczystej dla takiego budynku. W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 r., III CZP 69/09 (OSNC 2010, nr 4, poz. 53) wyjaśniono, że przepis art. 2 ustawy z dnia 30 maja 1962 r. - Prawo wodne (Dz.U. Nr 34, poz. 158 ze zm.) stanowi podstawę wpisu do księgi wieczystej nabycia prawa własności przez Skarb Państwa bez potrzeby stwierdzenia nabycia tego prawa orzeczeniem sądu, chyba że zachodzi konieczność uzgodnienia stanu prawnego księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

Z tych względów oparcie wpisu na zaświadczeniu administracyjnym potwierdzającym ustawową podstawę publicznego charakteru wód wynikającą z art. 2 ust. 1 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. nie może być uznane za rażące naruszenie wskazanych przepisów i Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Nie znajdując podstaw do odstąpienia od obowiązującej w postępowaniu nieprocesowym zasady obciążania stron kosztami, jakie poniosły we własnym zakresie Sąd Najwyższy postanowił o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.